

Ursitorile

Mihai Eminescu

Codru-i alb și frunza-i neagră.
A lui mii de rămurele
De zăpadă îi sunt grele,
Vântul trece doar prin ele,
Vântul rece și vro țarcă
Scuturând le mai descarcă...
Albă-i noaptea cea cu lună,
De-n departe codrul sună,
Lupi-n pâlcuri se adună.
Suflă vântul, suflă într-una,
Câmp și cer mi le-mpreună.
Te-apucă o jale nebună,
Jale lungă și întinsă,
Ca și țara toată ninsă,
Codri tremur ca o vargă
Cât îi zarea ta de largă,
Lupii peste culmi aleargă,
Străbătând ninsorile,
Pâlcuri zboară ciorile,
De mai zici cu zicătoarea:
Albă-i lumea, neagră-i cioara.

În temei de codri deși
Nu e pârție să ieși,
Nu-i cărare, nici răzor,
Nici urmă de vânător.
Viscolind, troienele
Au umplut poienele,
S-au lăsat pe crengi uscate,
Peste frunze scuturate,
Peste ape, peste toate.
În pădurea nepătrunsă,
O căscioară e ascunsă,
Nu-i aproape sat, nici drum,
Singurică, nu știi cum,
Doar din horn îi iese fum...
Cine-n casă o să-mi șadă,
De nu-i pasă de zăpadă,
Care cade ș-o să cadă
Tot grămadă pe grămadă,
De-ntrece gardu-n ogradă,
Până la streșină-o s-ajungă
De s-alege iarna lungă?

Văduvioară tinerică
Sede-acolo singurică;
Câte zile sunt lăsate
Nu mai merge pe la sate,
Câtă-i vremea unei ierni,
Cât zăpadă se așterne,
Ea tot deapănă și țese
Fire albe, pânze-alese.
Părul ei cel negru, moale
Desfăcut cădea la vale,
Ochii tineri și căprii
Strălucesc așa de vii,
Iar de râde are haz,
Cu gropițe în obraz
Și la unghiul dulcii guri,
Și la alte-ncheieturi,
Și la degete, la coate,
La-ncheieturile toate;
Ochii ard întunecoși,
Fața albă, buze roși,
Iar când merge legănată,
Tremur sâni ei deodată,

Tremură frumsețea-i toată.
Nu-i subțire, ci-mplinită,
Cum e bună de iubită,
Nici prea mică, nici prea mare,
Plinuță la-ncingătoare,
Plinuță la sâni, la față,
Încât ai ce strânge-n brațe.
Tot ce-ar zice i se cade,
Tot ce-ar face bine-i sede,
Și la vorbă de s-o întinde,
Vorba dulce bine-o prinde,
Și de tace iarăși place,
Că are pe vino-ncoace;
Oacheșă și sprâncenată
Și la îmblet alintată -
Ar trebui sărutată.

Pe când arde focu-n vatră,
Lupii urlă, câinii latră,
Iar ea toarce din fuior,
Legănând cu un picior
Albia c-un copilaș,
Adormit și drăgălaș,
Alb ca felia de caș.

Și ea zice-ncetișor:

- Nani, nani, puișor,
Dormi, drăguță, dormi în pace
Că la vară eu ți-oi face
Sub cel tei bătut de vânt
Așternutul la pământ.
Vântul că va aromi.
Iară tu vei adormi,
Vor pătrunde stelele
Toate rămurelele,
Iară luna va străbate
A noastră singurătate,
Iar când vântul va sufla,

Teiul se va legăna,
Florile și-a scutura,
Iarăși te va deștepta
Sub plutirea norilor,
În căderea florilor,
Pe-a izvoarelor sunare,
Pe de-a pururi călătoare,
La glas de privighitoare.

Cum îngână și visează,
Genele-i se-ngreuiază;
Adormind astfel cum șede,
Fusul din mână îi cade;
Doar prin somn mișcă piciorul,
Ca să-și legene ficiorul.
Focu-n vatră se potoale,
E-o căldur-așa de moale
Și sub candela smerită
Ea adoarme zugrăvită;
Iar cămașa stă să-i cadă
De pe umeri de zăpadă,
De pe munții sânului,
Albi ca floarea crinului,
Așa dulci și plini și dragi,
Pe-a lor culmi având doi fragi
Și rotunzi și dragi și dulci,
Fruntea pe ei să ți-o culci.
Adormise-așa frumos
Cu-a ei mâni lăsate-n jos,
Sub o candelă smerită
Pare că e zugrăvită.

Cum dormea cu ochiu-închis,
Ea visă un mândru vis:

Un părete-a stat să cadă,
Nu mai e defel zăpadă,
Codrul tremură-nfrunzind,
Izvoarele-ntinerind

Și ea vede mândru tei
Ce umbrește casa ei,
Că-nflorea bătut de vânt
Cu crengile la pământ;
O cântare sună lină,
Iar în zare lună plină,
Iar băiatu-n somn, el, râde.
Teiul mândru se deschide,
Ies trei zâne ca pe poartă,
Câte-o stea în frunte poartă:
Ele-s urzitorile
Rumene ca zorile,
Și ușoare calcă, slabe,
Pietre scumpe-n mii de boabe
Pe-a lor văluri sunt podoabe.
Și prin pânze străvezie,
A lor glezne argintie
Nu s-ating nici de pământ,
Ci se leagănă de vânt,
Căci ușor de mâni se prind,
Trag un danț și mi-l întind,
Leagănul încunjurând
Și din gură cuvântând,
Cuvântând cuvinte rare
Ca niște mărgăritare.

Una zise: - Drag băiat,
Vei fi mare împărat,
Căci așa îți este scris,
Cum ți-o spun acum în vis.

Alta zise: - Vei fi tare
Fără vreo asemănare,
Cum nu-i alt viteaz sub soare.

Iar a treia-i zise: - Dragă,
Ai să ai o minte-ntreagă,
Căci isteț vei fi cu duhul
Ca și luna și văzduhul.

Iară muma cum visează,
Mâinile-și împreunează
Și se roagă către zâne:

- Luminatelor stăpâne,
Nicăieri nu-i copilaș
Așa blând și drăgălaș,
Nici în lume, nici în țară,
Că-i frumos din cale-afară,
Drag îmi e ca o minune,
N-am cuvinte a o spune,
Geaba caut și gândesc,
Nu știu să le potrivesc.
Nu-i dați daruri trecătoare
Cum dați altora sub soare,
Dăruiți-i lui ceva
Ce în lume nimenea
N-a avut, nici n-o avea.

Atunci danțul se oprește,
Zâna-a treia trist privește,
Către mumă zise-așa:
- Știi tu ce-ai cerut ori ba?
Nici o știi, nici o vei ști,
Dară eu voi împlini
Ce-ai cerut în ceasul sfânt,
Sfânt în cer și pe pământ.
Pe copil se pleacă zâna,
Peste el și-ntinde mâna:
Numai tu vei mai avea
Ce nu are nimenea,
Că acum ți-e dat de soartă
Viață fără moarte,
Și ți-e dată tinerețe
Fără bătrânețe.
O cântare sună lină,
Arde-n zare luna plină,
Peste vârful trec scânteii,
Intră zânele în tei.

Muma doarme, pruncul râde,
Copacul se reînchide.